Stand der Maan.

5 November. VOLLE MAAN.
13 » LAATSTE KWARTIER.
20 » NIEUWE MAAN.
26 » EERSTE KWARTIER.

Watergetijen.

	Hoog Water.	Laag Water.
4 WOENSDAG.	's mor. 5-15	's av. 11-15
5 DONDERDAG.	» 6-00	» 12-00
6 VRIJDAG.	» 6-45	» 12-45
7 ZATURDAG.	» 7-30	» 1-30

SURINAAMSCHE COURANT.

No. 88. Woensdag den 4den November. Ao. 1835.

PARAMARIBO.

Publieke Veilingen.

Ter *Nieuwe Wees-, Kurateele en Onbeh. Boedels Kamer.*

Vrijdag, den 30 October 1835.

1.) Een *HUIS* en *ERF*, aan de *Maagdenstraat*, La. D. No. 551*a*; *f* 1600. L. J. Braam.

2.) Een *HUIS* en *ERF*, aan de *Steenbakkerijstraat*, La. D. No. 352*b*, *f* 2025.— A. C. Schut.— Beide aankomende den Boedel N. L. Braam.

3.) Een *ERF* en *GEBOUWEN*, aan de *Zwartenhovenbrugstraat*, La. D. No. 503; aankomende den Boedel Rozetta van Directie. — Niet geveild.

4.) Een bloot *ERF*, aan de *Keizerstraat*, La. D. No. 154; aankomende den Boedel C. C. Bincke; *f* 550.— De vrije Venus van Meijer, voor hare minderjarige Kinderen.

5.) Een *ERF* en *GEBOUW*, aan de *Weidestraat*, La D. No. 252; aankomende den Boedel Floris Willem van Nieuw Amsterdam; *f* 500.— Elisabeth Jacoba van Brown.

6.) Een derde aandeel in een *HUIS* en *ERF*, aan de *Rust en Vredestraat*, La. D. No. 6; aankomende den Boedel J. N. van Enkhuijzen. — Niet geveild.

Scheepstijdingen.

BINNENGEKOMEN.

Den 31sten October, het Schip *de Jonge Arie*, Kapt. L. Hus, van Rotterdam, hebbende 52 dagen reis.

Idem, de Engelsche Brik *Esther*, Kapt. Wm. Jump, van St. Andreus (Noord-Amerika.)

Idem, de Koloniale Schoener *Henriette Elisabeth*, Kapt. F. C. Nahlop, van Berbice en Nickerie; Passagiers: de Heeren Retemeijer, Echtgenoot, 2 Kinderen en 3 Bedienden, en D. van Lennep Camp.

Den 2den dezer, de Nd. Am. Brik *Roque*, Kapt. M. A. Parson, van Boston.

Idem, de Engelsche Schoener *Clarisse*, Kapt. W. Chambres, van Demerarij; Passagiers: de Heeren E. Barbour, Jb. van Thol en Jeck Gammecs.

UITGEKLAARD.

Den 24sten October, de Nd. Am. Brik *Cadet*, Kapt. E. Babson; lading: 244 vaten Malassie.

Den 30sten, de Nd. Am. Brik *Shamreck*, Kapt. Joseph Proctor Jr., lading: 155 vaten Malassie. Beide naar Gloucester.

TORQUATO TASSO.

11 Maart 1544 werd *Turquato Tasso* te Sorrento geboren. Deze beroemde Italiaansche dichter was de zoon van *Bernardus Tasso*. Alhoewel door zijnen vader, ook als dichter bekend, tot eenen regtsgeleerde bestemd, was zijne neiging en zijn aanleg voor de dichtkunst zoo blijkbaar, dat hij reeds in den ouderdom van 17 jaren met een episch gedicht in twaalf zangen, Rinaldo getiteld, te voorschijn trad, hetwelk in Italie met algemeene goedkeuring werd ontvangen, en zijn vader deed besluiten, om in dezen zijn genie te volgen. Sedert beoefende hij met eenen verdubbelden ijver de letterkunde en wijsbegeerte; doch ten aanzien der laatste, inzonderheid die van Plato, welke het meest met zijne denkwijze strookte, en kwam, door zijn gemeld gedicht aan het hof van den Hertog Alphonsus II van Ferrara, die, nevens zijn broeder, den kardinaal van Este, (aan wien dat gedicht was opgedragen) in hem het rijpen voor eenen tweeden Ariosto beschouwde. Tasso leefde nu geheel op kosten van den Hertog, en maakte hier reeds het plan tot zijn *bevryd Jeruzalem*; doch ook werd hier de grond gelegd tot zijn volgend ongeluk inzonderheid door zijne harstogtelijke liefde, welke hij voor Eleonora, de zuster van genoemden Prins, opvatte. Van eene reize, die hij in 1572 met den Pauselijken Nuntius naar Frankrijk deed, keerde hij spoedig naar Ferrara terug, doch au beroukkenden hem de begunstigingen van het hof vele benijders. Dit deed hem zijn geduld, hetwelk nimmer zijne deugd was, verliezen, en zijn gemoed in luide en openlijke smaadredenen tegen Alphonsus en het geheele hof ontlasten. De Hertog, in plaats van met den ongelukkigen, zwaarmoedigen Tasso medelijden te hebben, liet hem naar het hospitaal St. Anna brengen, en aldaar als een krankzinnige opsluiten. Men heeft de oorzaak van dit hard en liefdeloos gedrag des Hertogs uit de genegenheid van Tasso voor de Prinses Eleonora getracht te verklaren, doch men vindt nergens eenigen grond voor het vermoeden, dat Tasso immer in dit opzigt de palen van eerbied zou zijn te buiten gegaan. Het is mogelijk, dat zijne hevige liefde tot zijne krankzinnigheid hebbe bijgedragen, die hem ongetwijfeld somtijds overviel, en zoowel aan natuurlijke als zedelijke oorzaken kan worden toegeschreven, welke voor ons met eenen digten sluijer bedekt zijn; doch hoe dit ook zij; de tegen hem in het werk gestelde maatregel moest natuurlijk zijnen toestand verergeren. Reeds de gedachte, dat hij in een krankzinnigenhuis werd gevangen gehouden, gepaard met eene harde behandeling die hij ondervond, moesten daartoe strekken; en echter vond deze zeldzame man te midden van zijne vertwijfeling, nog bedaarde oogenblikken van geest, waarin hij zijne ziel nu eens in verzen, dan eens in wijsgeerige bespiegelingen, op het heerlijkst ontlastte. Het borigt, dat zijn dichtstuk in Venetie zeer verminkt was in het licht verschenen, was voor hem een nieuwe slag. De eerste uitgave werd spoedig door meerdere gevolgd, waarvan iedere laatste de vroegere in naauwkeurigheid en volledigheid overtrof, en aldus werden in zes maanden even zoo vele uitgaven van zijn *bevrijd Jeruzalem* gedrukt en uitverkocht, waarbij zich de uitgever en ondernemer verrijkten; terwijl de ongelukkige dichter in zijnen bangen kerker zuchte, en van alle aangenaamheden en gerijfelijkheden des levens beroofd was. Alles, wat hij, na verloop van twee jaren, konde verwerven was, dat men hem, in plaats van één vertrek, meer kamers inruimde. Thans genoot hij dan ook eene meerdere vrijheid, ontving bezoeken van vrienden en vreemdelingen, en mogt zelfs van tijd tot tijd, door een enkel persoon vergezeld, uitgaan, om gezelschappen of andere plaatsen van vermaak te bezoeken, Zelfs liet hem de Hertog eens bij zich brengen, bij gelegenheid, dat hij Fransche en Italiaansche ederlieden te zijnen huize had, behandelde hem vriendelijk, en beloofde hem spoedig zijne vrijheid; doch hij hield zijn woord niet, en Tasso zag zich, zelfs nog voor het einde van het jaar, van de genoten verzachting van zijn lot verstoken.

Onder deze treurige omstandigheden borst een nieuw onweder boven zijn hoofd los. Behalve andere schriften had het *bevryd Jeruzalem* tot eene zamenspraak van Camillo Pellegrino, over de Epische dichtkunst, aanleiding gegeven, waarin Tasso verre boven Ariosto verheven werd. Hieruit ontstond de hevigste twist met de akademie *del Crusca*, welker leden Lionardo Salviati en Sebastiano de Rossi, namens dezelve, de *Orlando*, ten minste zoo als men voorwedde, poogden te verdedigen, en daartoe het *bevryd Jeruzalem* en deszelfs schrijver aanvielen. Tasso beantwoordde echter de aanvallen zijner partij met eene waardigheid en gematigheid, welk in zijnen toestand, door ziels- en ligchaamslijden zoo zeer verbitterd, gewisselijk de hoogste bewondering verdient. Ondertusschen vergat hij hierbij het beramen der noodige middelen niet, om zijne vrijheid te bewerken, hetwelk dan ook eindelijk na eene zevenjarige gevangenis, door de krachtdadige tusschenkomst van verscheidene vorsten en aanzienlijke personen, in zoo ver gelukte, dat de hardvochtige Alphonsus des dichters persoon van zijnen zwager Vincent van Gongaza, Prins van Mantua, overgaf, die beloofde, zijnen schoonbroeder zoodanig te zullen bewaren, dat Alphonsus nimmer iets van hem te vreezen had.

Tass vond te Mantua het minzaamst en vereerendst onthaal; doch zijne kwaal was te dien geworteld, om een volkomen herstel te kunnen hopen. Desniettegenstaande hervatte hij zijnen letterkundigen arbeid op nieuw, en voltooide, onder anderen, de door zijnen vader reeds begonnen *Floridante*, welke hij, met eene opdragt aan den Hertog van Mantua, te Bologna liet drukken; gelijk hij ook zijn treurspel *Torismondo* geheel op nieuw bearbeidde. In het volgend jaar (1587) bezocht hij Bergamo, waar hij in vroegere jaren, eenigen tijd vertoefd had, en zijne komst door de geheele stad plegtig gevierd werd. De dood des Hertogs van Mantua riep hem echter derwaarts terug. De zoon en opvolger van dezen Prins bezat wel dezelfde

goedhartigheid omtrent onzen dichter, maar niet dezelfde vriendschap en vertrouwelijkheid zijns vaders, zoodat Mantua hem niet langer beviel. Zijn ziekelijk gestel hem verhinderende, om een vereerend beroep tot hoogleeraar bij de akademie te Genua aan te nemen, besloot hij, om naar Rome te gaan, alwaar hij niet alleen door Scipio van Genzaga, maar ook door verscheidene Kardinalen, Prinsen en Prelaten zoo bij uitstek vriendelijk ontvangen werd, dat hij nieuwe verwachtingen voedde; doch deze allen verijdeld ziende, reisde hij naar Napels, met oogmerk, om, zoo mogelijk, zich in het bezit van zijne ouderlijke, in beslag genomene, goederen te stellen. Hier hield hij zich met eene geheel nieuwe bearbeiding van zijn *bevrijd Jeruzalem* onledig, keerde vervolgens naar Rome terug, en vertrok ten laatste, op de vereerendste uitnoodiging van den Groot Hertog, Ferdinand Medicis, naar Florence. Hij had alle reden, om over het onthaal van dezen vorst en zijn onderhoorigen tevreden te zijn; doch zijne oogmerk was niet, om in Florence te blijven, en hij keerde dus, met alle blijken van hoogachting en rijke geschenken, naar Rome terug, alwaar hij ziek werd. Hij was nog niet hersteld, toen op dringend aanzoek van den Hertog van Mantua, Vincenzo Gonzaga, derwaarts vertrok, en zoude het hier naar zijn genoegen gehad hebben, indien niet zijne steeds afnemende gezondheid zijn verlangen naar napels gevoed had. Tasso vertrok op uitnoodiging zijner vrienden, in het begin van 1592 derwaarts; nam zijn intrek bij zijnen begunstiger den Prins van Conca; legde de laatste hand aan zijn *bevreid Jeruzalem*, en was bijna met hetzelve gereed, hij ergwaan opvatte, dat de vorst zich van zijne handschriften wilde meester maken. Hij deelde zijne angstige bezorgheid aan zijnen vriend Manso mede, die hem, met bewilliging van den vorst,

Intusschen had Aldobrandini, onder den naam van Clemens VIII, den pausselijken stoel beklommen, en Tasso dezen bij een heerlijk gedicht geluk gewenscht, waarvan het gevolg was dat hij door den Paus op het dringendst werd uitgenoodigd, om naar Rome te komen. Tasso voldeed aan zijnen wensch, en werd met de teederste en minzaamste blijken van oplettendheid ontvangen en behandeld, inzonderheid door den Kardinaal Cintho Aldobrandini, aan wien hij dan ook uit dankbaarheid zijn *veroverd Jeruzalem* opdroeg. Het terugkeeren zijner ziekte was alleen de oorzaak, dat hij weder naar Napels vertrok, alwaar hij vier maanden gelukkig in den kring zijner vrienden doorbragt; terwijl inmiddels Cinthio, ten einde hem weder naar Rome te lokken, voor hem bij den Paus de plegtige krooning op het kapitool bewerkt had. Tasso reisde nu op nieuw derwaarts; doch men verschoof de plegtigheid tot in het voorjaar, om haar zoo veel te meer luister bij te zetten. Ondertusschen nam zijne gezondheid gedurende den winter zoodanig af, dat hij, zijn uiteinde voelende naderen, zich naar het klooster van St. Onuphrio liet brengen, en aldaar op den bepaalden dag zijner krooning, den 25sten April 1595, stierf. De Kardinaal Cinthio liet hem in de kerk van genoemd klooster prachtig begraven, en acht jaren daarna deed de Kardinaal Bevilaqua aldaar een gedenkteeken voor hem oprigten hetwelk nog tegenwoordig in die kerk gevonden wordt.

IETS OVER DEN TOESTAND DER ARMEN IN ENGELAND.

In Engeland verschijnt de armoede onder een geheel ander gezigtpunt dan in elk ander gedeelte van Europa. De bijkomende omstandigheden schijnen er meer dan elders drukkend voor den behoeftige en bedroevend voor den waarnemer te zijn. Aan eene methodische orde onderworpen, schijnt de toegebragte hulp langzamer over te gaan uit de hand, die dezelve uitreikt, naar de hand, welke zich opent om den bijstand te ontvangen. In vele kerspelen is deze onderstand zelfs het voorwerp van de meest zonderlinge speculatiën. Voor eene som, beduidender dan misschien voor eene welbegrepene liefdadigheid noodig ware, belast zich een ondernemer, zoo niet om in de behoeften te voorzien, dan toch om de klagten der behoeftigen te doen zwijgen. Er is hem weinig aan gelegen, of zij geholpen worden, wanneer zij slechts niet klagen. En deze klagten moeten zij wel staken, uit vrees van in den spekulant, in wiens handen als minstbiedende de verzachting van hun lot gevallen is, eene verdubbeling van hardheid en gestrengheid te vinden, waartegen de tusschenkomst van den magistraat, tot welken zij zich mogten wenden, hen niet altijd zoude kunnen beveiligen.

In zoodanige plaatsen, waar de hulp zonder de tusschenkomst van eenen ondernemer uitgereikt wordt, verliest dezelve veel van hare hoedanigheid en krachtdadigheid door hetgeen de uitreikers zich niet schamen daarvan als emolument af te trekken, alsmede door de gebrekkige uitdeeling; de trage deelt gelijk op met den nijvere, de min behoeftige met den ongelukkige, die van alles ontbloot is. Men telt de personen, uit welke een gezin zamengesteld is, en men werpt hun het geld toe zonder na te gaan of er niet onder zijn, die voor hun onderhoud of voor dat hunner naastbestaanden zorgen kunnen. Het is geene schande voor den arbeidsman, den naam van zijnen gebrekkigen vader op de lijst der behoeftigen ten laste van het kerspel te doen inschrijven, wanneer hij zelf in staat is hem te onderhouden. Van daar dan ook, dat deze lijsten het dubbeld bedragen van hetgeen dezelve elders opleveren.

Somtijds noopt de overmaat van ellende een huisgezin in een ander kerspel middelen van nijverheid of van bestaan te zoeken, welke het in deszelfs woonplaats niet vinden kan. Maar hier worden de ongelukkigen weggejaagd; het is hun uitdrukkelijk verboden zich aldaar, ook zelfs voor eenen enkelen dag, te vestigen. Men laat hun zelfs den noodigen tijd voor eene onmisbare rust niet. Zij moeten weder in de ellende vervallen, aan welke zij gepoogd hadden zich te onttrekken. Zij moeten terug keeren naar de plaats, waar zij zoo vele rampen geleden hebben, en welke hun als het ware tot gevangenis dient. Aldus heeft het rijke en vrije Engeland der negentiende eeuw, even als het heenroerige en arme Engeland der middeleeuwen, nog deszelfs slaven, aan eenen grond verbonden, dien zij niet verlaten mogen, en waar zij zelfs niet eens het onzekere vooruitzigt eener bevrijding in het verre verschiet hebben.

De belasting, die in Engeland voor de armen betaald wordt, bedraagt de verbazende som van ruim honderd millioen guldens. Zij treft alleen de grondeigenaars, en is voor deze klasse van inwoners een drukkende last, dien men intusschen niet poogt te verligten door aan de opbrengst daarvan eene meer zuinige en redelijke rigting te geven.

De uitdeelingen aan de armen onderdrukken inmiddels niet geheel het bedelen. Wel ziet men misschien minder bedelaars dan in onderscheidene andere Europesche steden; maar zij bestaan er niettemin in menigte, en op de openbare straatwegen, ten platten lande, zoowel als in de straten der hoofdstad ziet men dikwijls gezonde sterke lieden, die de deernis der voorbijgangers trachten gaande te maken door het gezigt hunner ellende of gebreken, door hun eentonig gezang of liever gegil, of door de zorg om een gedeelte der stad voor de voetgangers schoon te vegen; en die alleen in het den voorbijgangers lastig vallen het gemakkelijkste en meest winstgevende middel van bestaan vinden.

De behoeftigen ten platten lande vinden meestal eenige bezigheid op de openbare straatwegen. Hun toestand zoude veel minder treurig zijn, indien men hun ter bebouwing eenige dier talrijke onbebouwk liggende stukken gronds afstond, welke de kerspelen bezitten en die in derzelver tegenwoordige gesteldheid van even weinig waarde als nut zijn.

Het is onbetwistbaar zeker, dat in Engeland de zeer aanzienlijke sommen, welke tot verzachting der armoede en tot afschaffing van het bedelen gebezigd worden, niet het gewenschte gevolg hebben, terwijl in andere landen, met minder geld en met eene minder stelselmatige uitdeeling meer en beter gedaan wordt.

ZONDERLINGE REGTSPLEGING DER DUITSCHERS IN DE MIDDELEEUWEN.

Reeds onder Keizer Karel den Grooten waren er vaste boeten voor gewelddadige schaking bepaald: bij voorbeeld, de roof van eene getrouwde vrouw kon met 200 stuivers geboet worden; de mishandeling eener jonge dochter met 40 stuivers, en de roof van eene slavin met 4 stuivers. Op gelijke wijze waren alle misdaden gerangschikt, en alleen hoogverraad werd met den dood gestraft. Men betaalde b. v., voor eenen slag met de vuist, 12 duiten; voor een knip voor den neus, 15 stuivers, indien men bloedde, en 5 stuivers, zoo men niet bloedde; voor een' schop, van 10 tot 15 stuivers; voor een slag met een' stok of degen, 10 stuivers, en voor bloedige stokslagen, 13 stuivers; voor eene uitgeslagen kies, 3 gulden en 10 stuivers; voor eenen gebroken arm of been, 3 gulden en 12 stuivers; voor een afgehouwen neus, vier gulden; zoodat men voor den geringen prijs van elf tot twaalf gulden vrij en ongestraft aan ieder oor, neus, arm en been kon afslaan! De geestelijken waren hooger geschat; voor eenen gedooden diaken betaalde men 20, en voor eenen bisschopsmoord tot 40 gulden. Er bestaat zelfs een voorbeeld onder Lodewijk den Goeden, dat eene duivelbezweerster, die overtuigd werd, menschenvleesch gegeten te hebben, met eene geldboete van tien gulden vrijkwam. Was het bij zulke strafbepalingen dan wel te verwonderen, dat noch personen, noch eigendommen, in het minste veilig waren, en dat Duitschland, volgens de getuigenis van Campanus, een groot moordhol, en de stoutste roover onder de aanzienlijken tevens de beroemdste was.

Schepen in Lading.

Naar Amsterdam:

Het Schip *Elisabeth*, Kapt. J. H. Brand. — *Adres* bij *Gebr. Reijus.*

Het Schip *Susanna Maria*, Kapt. C. Spiegelberg qq. *Adres* bij *L. D. J. van Bommel.* — Sluit 5 November.

Het Schip *Suriname*, Kapt. B. van der Meij. — *Adres* bij *J. L. Gellée.* — Sluit 15 November.

Het Schip *Astrea*, Kapt. J. A. de Laug. — *Adres* bij *J. L. Gellee.* — Sluit 25 November

Het Schip *Jeannette*, Kapt. T. Bodeman. — *Adres* bij *M. M. Curiel.*

Het Schip *Reincke*, Kapt. *J. J.* Oltmans. — *Adres* bij *C. Reelfs.*

Het Schip *Catharina*, Kapt. K. M. Hillers. — *Adres* bij *Degenhard en Kramer.*

Naar Rotterdam:

Het Schip *Regent*, Kapt. A. Allan. — *Adres* bij *J. M. Samson.*

Naar Boston:

De Nd. Am. Brik *Spartan*, Kapt. R. G. Stanwood. *Adres* bij *J. M. Samson.*

De Nd. Am. Brik *Telegraph*, Kapt. S. Blanchard. *Adres* bij *J. M. Samson.*

Ter Drukkerij van de Gezusters SERRES.